

GRONINGEN SEAPORTS

Jaarrekening 2015 Groningen Seaports NV

Groningen Seaports · Handelskade Oost 1 · Postbus 20004 · 9930 PA Delfzijl

☎ 0596-640400 📠 0596-630464 www.groningen-seaports.com

Inhoud

Deel 1: JAARVERSLAG.....	2
Voorwoord.....	2
1 Ontwikkelingen	2
A. Deelnemingen	3
B. Projecten	3
C. Gronduitgifte	4
2 Organisatie.....	5
A. Risicomanagement.....	6
B. Financiering.....	8
3 Cijfers en Indicatoren	9
Deel 2: JAARREKENING.....	13
A. Balans per 31 december 2015	14
B. Winst-en-verliesrekening	15
C. Kasstroomoverzicht.....	16
D. Overzicht van het totaalresultaat 2015	17
E. Toelichting op de jaarrekening	18
F. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva.....	19
G. Grondslagen voor resultaatbepaling.....	24
H. Toelichting op de balans	26
I. Niet in de balans opgenomen verplichtingen.....	35
J. Toelichting op de winst-en-verliesrekening	39
K. Ondertekening van de jaarrekening	45
L. Overige gegevens	46

Deel 1: JAARVERSLAG

Voorwoord

Voor Groningen Seaports is 2015 een uitdagend jaar geweest om het topjaar van 2014 voort te zetten. In 2015 realiseert Groningen Seaports een winstcijfer van € 3,5 miljoen (in 2014 € 2,7 miljoen). De gronduitgifte is lager uitgevallen dan in 2014 maar daarentegen is het overslagcijfer weer hoger dan vorig jaar. Er is 11,4 miljoen ton overslag gerealiseerd.

In 2015 zijn belangrijke stappen gezet voor een gezonder economisch klimaat in de Eemsdelta, met als belangrijke feit de doorstart van Aldel. De ontwikkeling van Eemshaven-Zuidoost, de nieuwe Beatrixhaven en de Commissie Willems waren wapenfeiten uit 2014 die het gewenste effect hebben gehad op 2015. Deze ontwikkelingen zijn tevens voor de verdere toekomst van Groningen Seaports en de gehele Eemsdelta van groot belang.

1 Ontwikkelingen

In Delfzijl wordt werk gemaakt van de negen suggesties die door de Commissie Willems zijn aanbevolen. Daarin wordt onder meer voorgesteld de productie van chloor te verhogen en het gebruik van infrastructuur rond stoom, stroom, water en gas centraal te beheren. De Commissie Willems wil daarnaast hinder-regelgeving slechten en vestigingsfactoren versterken door verbetering van utiliteiten. Deze utiliteiten wil Groningen Seaports onderbrengen in een aparte, nog op te richten, BV.

Een zevental bedrijven heeft al gebruik gemaakt van de gelden van de Commissie Willems en dit resulteert in een toename van investeringen en werkgelegenheid. AkzoNobel heeft plannen gereed voor productie-uitbreiding in chloor en zout en deze plannen worden in gang gezet zodra de plannen van de Commissie Willems doorgang vinden.

Groningen Seaports is volop bezig om de realisatie van een nieuw stoomleidingnetwerk te bewerkstelligen tussen Eneco en AKZO. De verzelfstandiging van Groningen Seaports in 2013 betekende dat zij ook financieel op eigen benen zou komen te staan. Met de financiering van de stoomleiding tussen Eneco en Aldel is deze stap daadwerkelijk gerealiseerd. De investering van € 9,5 miljoen is door Groningen Seaports NV zelfstandig extern gefinancierd.

Helaas hebben niet alle bedrijven stand kunnen houden en is North Refinery failliet gegaan als gevolg van de lage olieprijs. Het faillissement van Aldel is daarentegen is, mede door de inspanning van Groningen Seaports, overgegaan in een doorstart. De daarbij benodigde aanleg van de stroomkabel tussen Emden en Delfzijl komt steeds dichterbij. Met de plannen is belangrijke voortgang geboekt al moet nog een aantal hordes worden genomen. Zo moet onder meer de Duitse toezichthouder toestemming geven voor de directe stroomkabel, ook hier wordt in 2016 duidelijkheid verwacht.

In de Eemshaven is de komst van Google start geweest voor het doorontwikkelen en ontsluiten van Eemshaven-Zuidoost. In 2015 is de vestiging van een tweede datacenter helaas niet doorgegaan, de hantering van een stringenter privacy-beleid door de Nederlandse overheid heeft de potentiële klant doen vertrekken naar Ierland. Gezien de belangstelling van mondiaal opererende ICT- en internetbedrijven blijft een verdere groei van de Eemshaven als Dataport in het verschiet liggen.

Verderop in de haven valt op dat de Beatrixhaven en de omliggende terreinen de afronding nadert, het havenbekken is al klaar voor gebruik en zal dienst gaan doen voor de ontwikkelingen in de offshore windindustrie. In de Eemshaven is en wordt fors geïnvesteerd om het tot een aantrekkelijke vestigingslocatie te maken. De positieve uitspraak van de Raad van State over de vaargeulverruiming draagt hieraan bij. Met de ontwikkeling van een Heliport en het MKB-offshore-terrein wordt reeds op deze ontwikkeling ingespeeld.

A. Deelnemingen

Groningen Seaports kent in Fivelpoort en Groningen Railport twee deelnemingen. Op Fivelpoort zet de groei zich gestaag voort en heeft zij in Centrum Veilig Wonen een nieuwe klant die zich in 2015 heeft gevestigd. Groningen Railport kent weliswaar geen aansprekende ontwikkeling maar blijkt een stabiele factor geworden binnen het geheel.

B. Projecten

Groningen Seaports heeft in de voorbije jaren met een moderne haven- en industrie-infrastructuur het fundament gelegd waarop de groei in de Eemsdelta verder kan bouwen. Daarmee is Groningen Seaports als goed toegerust, professioneel bedrijf met een heldere kijk op een groene toekomst van de Eemsdelta klaar voor wat komt: de verdere ontwikkeling van de Eemshaven als Energy en Data Port en de groei van de biobased-industrie in Delfzijl.

Groningen Seaports blijft investeren in kansen en mogelijkheden die zich op de markt voordoen. Onder regie van Groningen Seaports kan de Eemsdelta zich verder ontwikkelen tot een vooraanstaand nationaal groen industrie- en havencomplex.

In onderstaand overzicht staan de belangrijkste projecten die in ontwikkeling of uitvoering zijn. Tevens zijn er een aantal projecten in 2015 afgerond en gereed voor gebruik.

In uitvoering

- Waddenslib, duurzaam omgaan met baggerspecie
- Omzoming Oosterhorn, afscheiding tussen industrie en leefgebied
- Portbase, scheepvaartregistratie landelijk
- Saneringswerk en boordvoorziening Oosterhorn, baggeren en onderhoud oevers
- Eemshaven-Zuidoost II en Rotonde N33
- Kathodische bescherming kaden

In ontwerp- of ontwikkelingsfase

- MKB offshore Emmahaven
- Heliport
- Reizigersspoor Eemshaven
- Geo-informatie platform
- Sunport Delfzijl
- 30 bar stoomleiding
- Waterfabriek Eemshaven

Projecten afgerond

- Beatrixkades
- Windmolens Eneco en wegverharding schermdijk
- Green Deal Tijdelijke natuur
- Vervanging steigers Farmsumerhaven
- Radardekking Eemshaven en Delfzijl

C. Gronduitgifte

De totale gronduitgifte is weliswaar achtergebleven maar de verwachting blijft bestaan dat Recycling, Data en Offshore-wind nog steeds voldoende groeipotentieel hebben. De in 2015 gerealiseerde transacties hebben een omvang van in totaal 4,35 hectare. Daarbij moet opgemerkt worden dat er een aantal hoopvolle transacties zijn die de uiterste datum van 31 december niet gehaald hebben en deze zullen hoogstwaarschijnlijk in 2016 geëffectueerd worden.

Hieronder is de lijst weergegeven met grondtransacties die in het boekjaar 2015 zijn afgesloten:

○ Amasus Shipping	0.14ha	MKB offshore
○ Hydraukom	0.19ha	Weiwerd
○ Delta Noord	0.20ha	Windmolen (opstalrecht)
○ Novovento	0.24ha	Windmolen (opstalrecht)
○ Tennet TSO	0.43ha	Opslaglocatie
○ Noorderzijlvest	0.48ha	Onderhoudsstrook
○ Enexis	0.85ha	Schakelstation
○ Grondexploitatie Delfzijl BV	1.82ha	Opslag en verwerking bodemslakken

2 Organisatie

Groningen Seaports kent een Algemene vergadering van Aandeelhouders, een Raad van Commissarissen en een directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder van Groningen Seaports, in de persoon van Harm D. Post, legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en Algemene vergadering van Aandeelhouders. Omdat de directie statutair bestaat uit 1 persoon, is geen sprake van een evenwichtige verdeling van de zetels over vrouwen en mannen. Vooralsnog wordt hier geen verandering in verwacht.

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directeur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en staat de directeur en het management met raad ter zijde. De wijze waarop de Raad van Commissarissen haar taak uitoefent is vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en het door de aandeelhouder vastgestelde Reglement van de Raad van Commissarissen.

De Raad van Commissarissen bestaat statutair uit vijf personen en daarbij is bepaald dat drie daarvan onder bindende voordracht van Provinciale Staten van Groningen, respectievelijk gemeenteraden van Delfzijl en Eemshaven kunnen worden benoemd en één onder een niet-bindende voordracht van de Ondernemingsraad van de vennootschap.

De Raad van Commissarissen bestaat uit de volgende leden:

- de heer H. (Henk) Staghouter (voordracht Provinciale Staten Groningen)
- vacature (voordracht Raad van Delfzijl)
- mevrouw M. (Marijke) van Beek (voordracht Raad van Eemshaven)
- de heer H. (Herman) Roose (voordracht Ondernemingsraad)
- de heer L.C. (Bert) Bruggeman

Gedurende het jaar is mevrouw Y. van Maastricht vervangen door de heer H. Staghouter en er is een vacature ontstaan na het terugtreden van de heer E. de Groot. De huidige verhouding man/vrouw is 3 mannen en 1 vrouw. De leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders. Bij toekomstige benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen zal aandacht worden besteedt aan een evenwichtige verdeling van de zetels over vrouwen en mannen, rekening houdend met het geldende benoemingsbeleid van de vennootschap en geldende statutaire voorwaarden van bindende voordracht.

De Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (hierna: Gemeenschappelijke Regeling) is enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en bestaat uit vertegenwoordigers van raden, staten en colleges van de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en de gemeente Eemshaven.

A. Risicomanagement

Met risicomanagement wil Groningen Seaports het volgende bereiken:

'Continue actueel inzicht verkrijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van onze doelstellingen en het uitvoeren van onze processen en met dit inzicht de risico's zodanig beheersen en beheren dat uitvoering van onze processen en de realisatie van onze doelen niet in gevaar komt.'

Er wordt een laag niveau van risicobereidheid gehanteerd en om dit te bereiken wordt projectmanagement gevolgd aan de hand van de volgende vier aspecten:

Inventariseren	- bewustwording, herkennen, analyseren en vastleggen
Beheersen	- voorkomen, verlagen en verzekeren
Financieren	- berekenen gevolgen en risicoreserve
Monitoren	- managen, rapporteren en evalueren

In 2015 zijn de risico's geïnventariseerd en zijn de gevolgen en de beheersmaatregelen geactualiseerd. Risico's waarvoor beheersmaatregelen moeilijk of te kostbaar zijn worden opgenomen in het eigen vermogen (risicoreserve). De actualisatie, uitgevoerd door AON Global Risk Consulting, van de risicoreserve heeft plaatsgevonden en er zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd. In de externe AON-rapportage wordt hierop in detail ingegaan. Hierna staan de risico's die in de risicoreserve zijn opgenomen met de kans en het gevolg:

Risico	kans (eens per x jaar)	gevolg (in miljoen euro)
Renterisico	5	1,2
Deel klantenportefeuille gaat failliet	5	1,8
Dijkdoorbraak als gevolg van storm	4000	50,0
Extreme najaarsstorm	20	4,5
Onverwacht vervuilde grond	5	4,5
Ernstig milieu-incident	50	5,0
Verontreiniging baggerspecie	15	3,1
Aanvaring van een schip met de kade	25	5,0
Vergunning Eems wordt ingetrokken	20	7,5
Stremming haven (verkeerde aanwijzing verkeersleiding GSP)	200	35,0
Verzakking kade	20	10,0

Voor de bovenstaande risico's hanteert Groningen Seaports een grote mate van financiële zekerheid, namelijk 99,5%. Doorberekening van de scenario's laat zien dat er een buffer benodigd is van € 25 miljoen.

Voor de in totaal 54 gedefinieerde risico's is het risicoprofiel vastgesteld en de risicobereidheid onderzocht. De mate van risicobereidheid is een leidraad voor het al dan niet nemen van maatregelen ter beheersing van de risico's. In de tabel op de volgende bladzijde zijn acht risico's weergegeven. Voor deze risico's worden in 2016 verbeteringen in gang gezet om het risicoprofiel te verlagen. Het huidige en het gewenste risicoprofiel is in kaart gebracht en de belangrijkste beheersmaatregel die daarbij zal worden genomen staat vermeld in de tabel.

Tabel risicobereidheid

Groep	Risico	Beheersmaatregel
Financieel	Renterisico niet gehedged kapitaal	Herstructurering financiering
	Faillissement klanten	Vooraf solvabiliteitscheck
		Holdinggarantie vragen
	Betaalgedrag volgen	
	Faillissement deelneming	Opstellen deelnemingenbeleid
Organisatie	Onjuist ontwerp/bestek	GSP-Kompas
		Risicosessies houden
		Aansprakelijkheid vergroten
	Achterstallig onderhoud infrastructuur	Assetmanagement invoeren
Juridisch	Intrekken Stortvergunning	Duurzaam waterbodembeheer
		Onderzoeken slibtoepassingen
Technisch	Bodembeschadiging Jack-up-schepen	Controleberekening vooraf
		Ligplaats vaststellen
		Monitoring bodem achteraf
	Uitval ICT/internet	Redundantie systemen en glasvezel
		Back-up en recovery procedure

De in de tabel benoemde risico's zijn opgenomen in de Risicomanagementrapportage en worden in het auditplan 2016 of onder coördinatie van de risico-eigenaren geëvalueerd en aangepast.

De financiële risico's worden beperkt door de wijze van financiering te verbeteren, de monitoring van klanten aan te scherpen en door het opstellen van deelnemingenbeleid. Organisatie-risico's op het gebied van projecten wordt beheerst door richtlijnen die zijn vastgelegd in GSP-Kompas, de effectiviteit en toepassing hiervan zal in 2016 onderdeel uitmaken van een audit. Daarnaast wil de organisatie middels assetmanagement een sterk middel in handen krijgen om uitval en kosten van assets beter te beheersen.

Juridische risico's zijn binnen Groningen Seaports veelal te herleiden naar veranderende wetgeving. Om vroegtijdig op deze ontwikkelingen in te spelen wordt getracht het effect van deze veranderingen te beperken. De technische risico's worden door de organisatie met grote regelmatigheid geëvalueerd of het daarbij gaat om kadebelasting, ICT of brandgevaar. De komst van nieuwe schepen als jack-ups zijn hiervan een voorbeeld waarop Groningen Seaports moet inspringen en haar risicobereidheid moet vaststellen. Op ICT-gebied is voor de komende jaren een roadmap opgesteld om hard- en software toekomstbestendig te houden.

Een sterkere samenwerking van risicomangement en interne controle aan de ene kant en de risico-eigenaren aan de andere kant is van groot belang en zal een bedrijfsbreed lager risicoprofiel tot gevolg gaan hebben.

B. Financiering

Groningen Seaports heeft in het treasurystatuut de uitgangspunten, doelstellingen en kaders voor de uitvoering van het treasurybeleid vastgelegd. De treasuryfunctie is dan ook als volgt te definiëren:

'Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.'

Renterisico

Het renterisico was in 2015 tot een financieringsbedrag van € 100 miljoen (41% van het vreemd vermogen) middels een rentederivaat afgedekt, de feitelijke leningen zijn in 2015 middels kasgeldleningen aangetrokken waarover nu nog beschikbaarheidsrisico wordt gelopen.

Voor het bepalen van de kasstromen van Groningen Seaports wordt een meerjarenprognose opgesteld, die gebaseerd is op de begroting inclusief het financieel meerjarenplan en het meerjaren-investeringsplan. Verder wordt er een voortschrijdende 12-maandprognose uit de meerjarenraming gebruikt, deze prognose kent een maandelijks actualisatie. De voortschrijdende prognose inclusief periodieke updates van de investeringsplanning (maximaal 5 jaar vooruit) vormen de basis voor het daadwerkelijk aantrekken van vreemd vermogen.

In 2015 is de lange termijn financiering voor Groningen Seaports voorbereid. De verwachting is dat deze in 2016 zal worden geformaliseerd waarmee het renterisico voor ongeveer 84%, van het vreemd vermogen, is afgedekt. Daarnaast zal de contractpartij van het derivaat wijzigen vanwege het feit dat de huidige contractpartij, Société Générale, gebruik gaat maken van de contractuele mogelijkheid tot beëindigen.

Liquiditeitsrisico

Voor beheersing van dit risico worden periodiek liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring eventueel bijgestuurd. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot afgesloten derivaten. Voor een toelichting op de liquiditeitsrisico's van de renteswaps wordt verwezen naar de toelichting op de renteswaps.

Kredietrisico

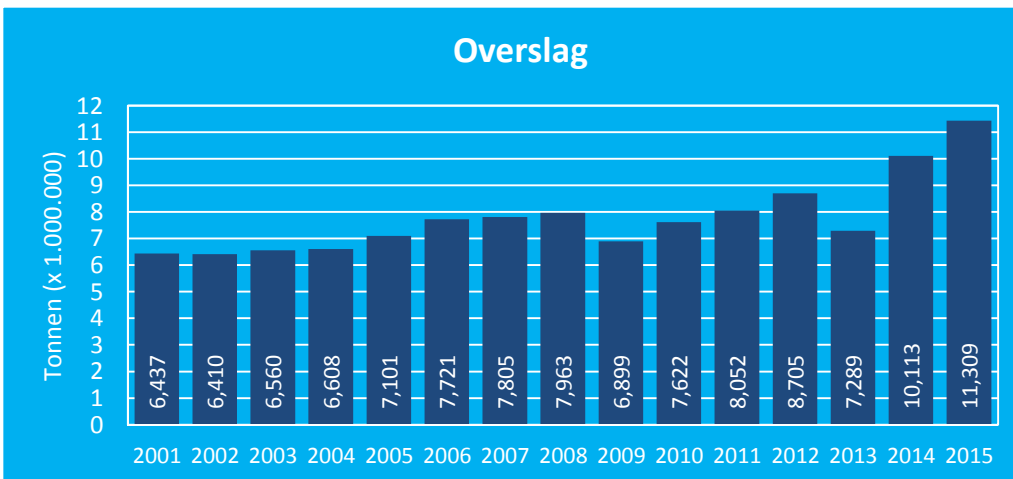
Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid van deze partijen te controleren. Tevens heeft zij richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports beheerst, binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

3 Cijfers en Indicatoren

In dit hoofdstuk worden de financiële indicatoren en de niet-financiële factoren gepresenteerd, alsmede de overslagcijfers en de terreinuitgifte.

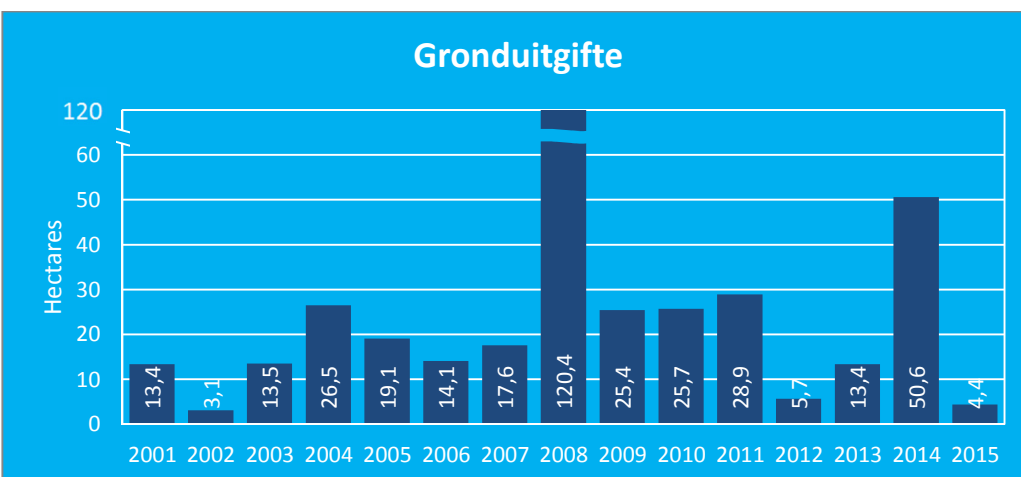
Overslag

De overslag breekt voor het tweede jaar op rij door de 10-miljoen-ton-grens. Met een cijfer van boven de elf miljoen ton is een record overslag gerealiseerd en kennen de havens wederom een uitstekend jaar.

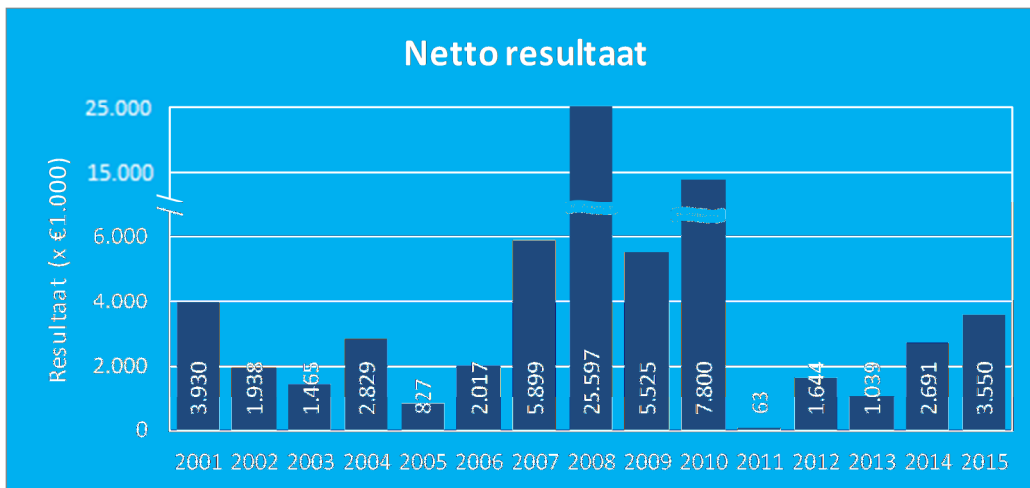
Terreinuitgifte

Het uitblijven van koop- en erfpachtcontracten is weliswaar teleurstellend maar voor de nabije toekomst heeft Groningen Seaports de overtuiging, gesteund door de weer groeiende economie, dat de gronduitgifte de investeringen zal volgen. In de sectoren offshore-wind, data, chemie en recycling zit voldoende potentie voor Groningen Seaports.

Financieel

Het nettoresultaat voor 2015 is uitgekomen op € 3,5 miljoen (2014: € 2,7 miljoen). De opbrengst vanuit scheepvaartbewegingen is in 2015 ruim hoger uitgevallen dan in 2014. Verder zijn er meevallende kosten voor onderhoud waarvoor in het verleden een onderhoudsvoorziening is gevormd. De opbrengst vanuit uitgifte gronden valt ruim lager uit dan vorig jaar omdat in 2014 de verkoop van grond aan Google is opgenomen. Naast deze verkoop is ook de kostprijs van deze verkochte grond in 2014 opgenomen waardoor de bedrijfskosten in 2014 eveneens veel hoger uitvielen dan in 2015.

Ten opzichte van 2014 zijn de investeringen ruim afgenomen, van ruim € 50 miljoen in 2014 naar ruim € 17 miljoen in 2015. De belangrijkste investeringen in 2015 betreffen de verlenging van de Beatrixhaven, de aanleg van kaden rondom de Beatrixhaven en de inrichting van het gebied Eemshaven-Zuidoost. Het hoge investeringsbedrag in 2014 betrof voor een belangrijk deel de aankoop van gronden in het gebied Eemshaven-Zuidoost.

De operationele kasstroom plus de investeringskasstroom waren over 2015 gezamenlijk € 14,3 miljoen negatief (2014: € 44,6 miljoen negatief). In 2014 lag het investeringsniveau ruim hoger dan in 2015. Tevens was er in 2014 een hogere bijstortingsverplichting in verband met een CSA. De negatieve kasstroom is gefinancierd door middel van het aantrekken van € 12,3 miljoen kasgeldleningen en een afname van de liquide middelen ter hoogte van € 2 miljoen.

De solvabiliteitsratio is per ultimo 2015 40,6%, per ultimo 2014 was dit 39,7%. De verbetering van de solvabiliteitsratio is voornamelijk het gevolg van de toename van het eigen vermogen als gevolg van de toevoeging van het netto resultaat en de afname van de kortlopende schulden en de voorzieningen.

Financieel meerjarenplan 2016 – 2020

De volgende cijfers met betrekking tot resultaten en kasstromen zijn ontleend aan het Bedrijfsplan 2016 – 2020.

Bedragen in €

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
Netto resultaat totaal	7.998.000	4.434.000	4.987.000	3.950.000	4.685.000
Afschrijvingen	7.093.000	9.183.000	9.543.000	9.485.000	9.317.000
Mutatie vlottende activa	3.260.000	3.110.000	2.850.000	2.480.000	2.090.000
Mutatie vlottende passiva	-	-	-	-	-
Mutatie reserves/voorzieningen	4.462.000-	3.059.000-	875.000	853.000	1.105.000-
Bouwrente	470.000-	48.000-			
Operationele kasstroom	13.419.000	13.620.000	18.255.000	16.768.000	14.987.000
Investeringskasstroom	35.635.000-	8.037.000-	9.889.000-	152.000	302.000
Financieringskasstroom	-	-	-	-	-
Totale kasstroom	22.216.000-	5.583.000	8.366.000	16.920.000	15.289.000

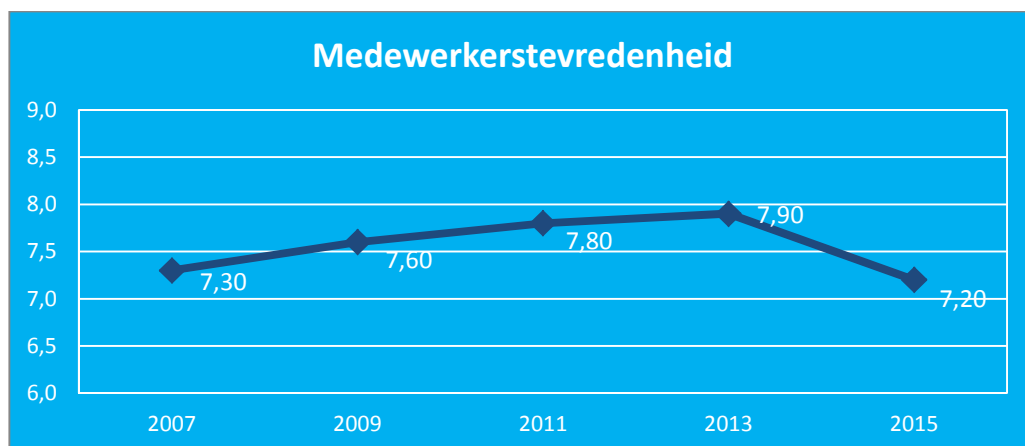
Uit het financieel meerjarenplan blijkt dat ook voor de jaren 2016 tot en met 2020 stabiele positieve resultaten worden verwacht.

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting voor Groningen Seaports is niet van toepassing voor 2016. Mogelijk zal vanaf 2017 de vennootschapsbelasting wel van toepassing zijn voor zeehavens. De gevolgen hiervan zijn op dit moment onderwerp van bespreking binnen de gezamenlijke Nederlandse zeehavens.

Personeel

De interne organisatie staat onder druk, afgaand op het verzuimcijfer en de uitkomst van het medewerkertevredenheidsonderzoek. Het verzuimcijfer was in de voorbije jaren ongeveer 3 procent en steeg in 2014 naar 6 procent en in 2015 is een verdere stijging te zien naar 7,3 procent. De Arbo Unie adviseert Groningen Seaports hierbij en de eerste stappen om het verzuim terug te dringen zijn genomen. Het medewerkertevredenheids-onderzoek dat sinds 2007 tweejaarlijks plaatsvindt laat voor het eerst een daling zien.

Milieu

Groene groei is het streven van Groningen Seaports en door ontwikkelprogramma's wordt gezorgd voor een schonere scheepvaart (walstroom, LNG, afvalinzameling) en duurzamer baggeren (slibvaren en onderzoek naar verspreiding op land). Daarnaast is het project duurzame openbare verlichting in 2015 uitgevoerd waarbij traditionele verlichting is vervangen door LED-verlichting die tevens vogelvriendelijk is. Tevens is in het kader van de ontwikkeling van Eemshaven Zuidoost een (succesvol) vleermuizenverblijf gerealiseerd.

In het kader van de Ecoports-certificering is samen met belanghebbenden gewerkt aan het opzetten van nieuwe acties en zijn milieu-indicatoren beter inzichtelijk gemaakt. Groningen Seaports heeft voor de vierde keer op rij het Ecoports Certificaat opnieuw toegekend gekregen. Als één van de eerste negentien havens in Europa heeft Groningen Seaports destijds haar Ecoports-certificaat ontvangen en nu is zij één van de vijf Europese havens die voor de vierde keer op rij het Ecoports-certificaat heeft ontvangen.

Een grote uitdaging die in het verslagjaar al speelde en in 2016 ook nog veel aandacht vereist is het bestemmingsplan en de structuurvisie. Groningen Seaports beoordeelt kritisch maar coöperatief de gevolgen van deze regels voor de huidige en toekomstige bedrijvigheid in haar beheersgebied. Groningen Seaports staat voor een duurzame haven waarbinnen economie en ecologie in balans gebracht moeten worden maar wil waken voor het opleggen van te stringente maatregelen door de overheden.

Deel 2: JAARREKENING

A. Balans per 31 december 2015

(Voor winstbestemming)

Bedragen x € 1.000

	Ref.	31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA			
Vaste Activa			
Materiële vaste activa	1	438.128	433.015
Financiële vaste activa	2	2.511	1.757
Totaal Vaste Activa		440.639	434.772
Vlottende Activa			
Vorraden	3	70	79
Vorderingen	4	63.642	72.261
Liquide middelen	5	21	1.608
Totaal Vlottende Activa		63.733	73.948
Totaal Activa		504.372	508.720
PASSIVA			
Eigen Vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	6	198.058	198.058
Overige reserves	6	3.726	1.036
Resultaat verslagjaar	6	3.550	2.691
Totaal Eigen Vermogen		205.334	201.785
Voorzieningen	7	25.122	28.121
Langlopende schulden	8	22.006	22.006
Kortlopende schulden	9	251.910	256.808
Totaal Passiva		504.372	508.720

B. Winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000

	Ref.	31 december 2015	31 december 2014
Bedrijfsopbrengsten			
Netto omzet	10	32.602	48.250
Overige opbrengsten	11	3.129	2.992
Som der Bedrijfsopbrengsten		35.732	51.242
Bedrijfslasten			
Salarissen	12	7.772	7.133
Sociale lasten	12	1.520	1.547
Afschrijvingen	13	6.605	6.320
Overige kosten*	14	9.895	26.646
Som der Bedrijfslasten		25.791	41.646
Operationeel Resultaat		9.940	9.597
Resultaat Deelnemingen	15	-281	-648
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	16	262	506
Financiële lasten	16	-6.371	-6.763
Som der Financiële baten en lasten		-6.109	-6.257
Netto Resultaat		3.550	2.691

* In deze kosten is in 2015 opgenomen € 673.000 voor de Gemeenschappelijke Regeling (2014: € 0)

C. Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	31 december 2015	31 december 2014
Operationeel bedrijfsresultaat	9.940	9.597
Afschrijvingen	6.605	6.320
Mutatie in handelsvorderingen	2.172	3.318
Mutatie in handelscrediteuren	-16.151	15.780
Mutatie in overige vorderingen en schulden	-1.240	-41.702
Mutatie voorzieningen / deelnemingen	-2.862	-507
Uit bedrijfsactiviteiten	-1.536	-7.194
Ontvangen rente	265	544
Betaalde rente	-3.817	-6.384
	-3.552	-5.840
Kasstroom uit operationele activiteiten	-5.088	-13.034
Investeringen in materiele vaste activa	-17.459	-50.656
Desinvesteringen in materiele vaste activa	5.742	15.896
Investeringen in financiële vaste activa	-1.000	0
Desinvesteringen in financiële vaste activa	3.519	3.228
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-9.198	-31.532
Ontvangsten uit kasgeldleningen	319.600	139.700
Aflossingen kasgeldleningen	-307.300	-95.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	12.300	44.700
Mutatie liquide middelen	-1.986	134
Saldo liquide middelen begin verslagperiode	1.608	1.474
Saldo liquide middelen einde verslagperiode	-378	1.608
Mutatie liquide middelen	-1.986	134

D. Overzicht van het totaalresultaat 2015

Bedragen x € 1.000

	31 december 2015	31 december 2014
Netto-resultaat	3.550	2.691
Geen mutaties	-	-
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-	-
Totaalresultaat	3.550	2.691

E. Toelichting op de jaarrekening

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2015 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgemaakt op 28 januari 2016.

Activiteiten

Groningen Seaports is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap. De voornaamste activiteiten bestaan uit: het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen en van niet havengebonden terreinen, het aan derden uitgeven van al dan niet havengebonden terreinen, het ondersteunen van het Havenschap bij de uitoefening van haar taken, het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijk uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verzelfstandiging Groningen Seaports en inbreng onderneming Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports in Groningen Seaports NV

Tot 1 januari 2013 betrof Groningen Seaports een Gemeenschappelijke Regeling (Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports). Met ingang van 14 juni 2013 is Groningen Seaports verzelfstandigd met terugwerkende kracht per 1 januari 2013. Dit betekent dat de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports op 14 juni 2013 Groningen Seaports NV heeft opgericht en haar onderneming (inclusief de activa en passiva) heeft ingebracht in Groningen Seaports NV, met uitzondering van het juridisch eigendom van de gronden. Deze zijn namelijk door de Gemeenschappelijke Regeling in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven aan Groningen Seaports, waardoor het juridisch eigendom achterblijft bij de GR.

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen, gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- N.V. Ontwikkelingsmaatschappij RSCG (Groningen Railport) te Veendam: 65,92%-deelneming (2013: 65,92%-deelneming);
- Fivelpoort Beheer BV te Delfzijl: 100%-deelneming (2013: 100%-deelneming);
- Fivelpoort CV te Delfzijl: 100%-deelneming (2013: 100%-deelneming).

Hoewel bovenstaande deelnemingen allen zijn gekwalificeerd als groepsmaatschappijen van Groningen Seaports, worden deze groepsmaatschappijen op grond van artikel 2:407 lid 1 BW niet geconsolideerd, omdat de gezamenlijke betekenis van deze groepsmaatschappijen te verwaarlozen is ten opzichte van Groningen Seaports als geheel.

F. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen 'Materiële vaste activa in aanbouw' zijn opgenomen tegen de tot op balansdatum in rekening gebrachte bedragen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten groter dan één miljoen wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardevermindervingsverliezen. In de jaren voor de verzelfstandiging werden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Per verzelfstandigingsdatum is verondersteld dat de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden de historische kostprijs betreft ("deemed cost") rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Ten behoeve van periodiek groot onderhoud aan infrastructuur en baggerwerk is een voorziening gevormd. Het overige groot onderhoud wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports onderkent één groep van materiële vaste activa/ kasstroom genererende eenheden, namelijk de gezamenlijke havens van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (kastroom genererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van dit verlies bepaald en als bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Terugneming

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen vanaf het moment van verwerving verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zo nodig een voorziening opgenomen.

Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindings-verschillen.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit Geplaatst aandelenkapitaal, Overige reserves en Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten (renteswaps) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. De rentederivaten zijn gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. In geval sprake is van kostprijs-hedge-accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswaps overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap(s) tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswaps worden bepaald door de marktrente in relatie tot de contractuele rente.

Derivaten met toepassing van kostprijs-hedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijs-hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedge-strategie, hoe de hedge-relaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedge-relaties;
- documentatie van de in het soort hedge-relatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;
- verwerking van de ineffectiviteit in de winst-en-verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt

het derivaat ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijenkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of er sprake is of is geweest van ineffectiviteit.
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs hedge een ineffectief deel bevat.
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening.
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst-en-verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief/aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Kostprijs hedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt.
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedge-resultaten als volgt plaats:
  - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
  - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst-en-verliesrekening overgebracht.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports als lessee

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerd lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports als lessor

Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten worden gekwalificeerd als operationele leasing.

G. Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen. Verwachte omzet wordt voorzichtigheidshalve niet als bate verantwoord. De omzet heeft voornamelijk betrekking op havengelden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart

De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen

De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden toegerekend aan het jaar waarop het betrekking heeft.

Verkoop van gronden

Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winstenverliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten

De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor lonen, salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting

Alle aandelen van Groningen Seaports worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (Gemeenschappelijke Regeling). Op grond van art.2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting zijn de (huidige) activiteiten van Groningen Seaports daardoor vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting.

Grondslagen voor geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

H. Toelichting op de balans

Bedragen x € 1.000

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

Omschrijving	Gronden, terreinen en infrastructuur	Bedrijfsgebouwen	Materiële vaste activa in aanbouw	Overige materiële vaste activa	Totaal
Historische Aanschafwaarde 31-12-2014	318.664	6.193	146.619	9.301	480.777
Cumulatieve afschrijvingen	-38.758	-810	-1.990	-6.203	-47.761
Boekwaarde 31-12-2014	279.906	5.383	144.629	3.097	433.016
Investerings			17.459		17.459
Desinvesteringen	-893		-4.849		-5.742
Overboekingen	682	191	-1.719	846	0
Afschrijvingen	-4.086	-202	-1.471	-847	-6.606
Boekwaarde 31-12-2015	275.609	5.372	154.050	3.096	438.128
Cumulatieve afschrijvingen	-42.844	-1.012	-3.461	-7.050	-54.367
Historische Aanschafwaarde 31-12-2015	318.453	6.384	157.511	10.147	492.495

Gronden, terreinen en infrastructuur

De gronden, terreinen en infrastructuur hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven / te verkopen gronden, de in erfpacht uitgegeven gronden, alsmede de infrastructuur (waaronder havens, kaden, wegen en steigers), welke in gebruik is genomen.

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)

Van de voorraad grond met een boekwaarde van € 31.045.000 (2014: € 31.607.000) is Groningen Seaports geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten (erfpachtcontracten). Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen regelingen.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen regelingen.

De verdeling van de post gronden, terreinen en infrastructurale werken is als volgt:

Omschrijving	31-12-2015	31-12-2014
Uit te geven gronden	31.045	31.607
Infrastructuur	105.924	109.114
Terreinen uitgegeven in erfpacht	138.640	139.185
Totaal	275.609	279.906

Bedrijfsgebouwen

De bedrijfsgebouwen betreft met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw

Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed dan wel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn dan wel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Gronden en terreinen'. In de vervaardigingsprijs van projecten groter dan één miljoen wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2015 € 288.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat.

Hieronder is een lijst weergegeven van de projecten die opgenomen zijn onder de post Materiële vaste activa in aanbouw.

Omschrijving	Bedrag
Energypark	101.079
Ontwikkeling Westlob	33.012
Natuurcompensatie	7.991
Uitbreiding Eemshaven ZO-hoek	2.170
Energypark binnendijks	1.957
Reconstructie wegen 2014-2018	1.020
Kathodischebescherming damwanden	1.017
Omzoming Oosterhorn	690
Overige projecten	4.895
Totaal	153.831

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur en de restwaarde. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering danwel ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven. Op materiële vaste activa in aanbouw vindt afschrijving plaats op projecten indien deelprojecten gereed zijn gekomen en in gebruik zijn genomen.

Afschrijvingstermijnen:	
Gronden en terreinen	0% - 10%
Bedrijfsgebouwen	3,33%
Materiële vaste activa in aanbouw	2% - 33,3%
Overige materiele vaste activa	6,67% - 33,3%

2. Financiële vaste activa

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
Deelnemingen	1.648	1.476
Langlopende vorderingen	863	281
Financiële vaste activa	2.511	1.757

Deelnemingen

Omschrijving	31-12-2014	Aandeel in resultaat	Dividend-uitkering	31-12-2015
N.V. Ontwikkelingsmij Rail Service Center				
Groningen (65,92%) Groningen Railport	1.476	172	0	1.648
Fivelpoort C.V. (33,33%)	0	0	0	0
Fivelpoort Beheer B.V. (100%)	0	0	0	0
Totaal deelnemingen	1.476	172	0	1.648

In verband met de negatieve vermogenswaarde van de deelnemingen Fivelpoort C.V. en Fivelpoort Beheer B.V., is de netto-vermogenswaarde verantwoord als passief onder de Voorziening deelnemingen. De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort C.V. en Fivelpoort Beheer B.V. bedroeg per 1-1-2015 € 5.697.000. Het resultaat over 2015 bedroeg € 453.000 negatief. De vermogenswaarde per 31-12-2015 komt hiermee uit op € 6.149.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is geheel voorzien onder de voorzieningen. De opbrengst vanuit gronduitgifte op het bedrijventerrein Fivelpoort was in 2015 conform de begroting.

De deelnemingen zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel.

Langlopende vorderingen

Omschrijving	31-12-2014	Verstreckte leningen	Ontvangen aflossingen	Voorziening oninbaar	31-12-2015
Termijndebiteuren	994	1.000	418	0	1.576
Voorziening dubieuze debiteuren	-713	0	0	0	-713
Totaal langlopende vorderingen	281	1.000	418	0	863

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen bij verkoop van terreinen. De vorderingen worden afhankelijk van de overeenkomst in 3, 5 of 10 jaarlijkse termijnen betaald. De voorziening dubieuze debiteuren heeft betrekking op de openstaande vorderingen op Aluminium Delfzijl B.V. Het betreft vorderingen uit de periode voor de herstart van Klesch Aluminium Delfzijl B.V.

Onder de aflossingen is ook het bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2016 wordt ontvangen, in totaal € 418.000. Dit bedrag is opgenomen onder de overige vorderingen.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren op langlopende vorderingen is als volgt:

Stand 31-12-2014	713
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	0
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	0
Stand 31-12-2015	713

VLOTTENDE ACTIVA

3. Voorraden

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
Vorraden	70	79
Totaal voorraden	70	79

Deze post heeft betrekking op voorraad relatiegeschenken.

4. Vorderingen

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
1 Handelsdebiteuren	2.445	2.307
2 Vordering op groepsmaatschappij en deelnemingen	14.834	14.662
3 Omzetbelasting	252	1.283
4 Overige vorderingen	45.624	53.701
5 Overlopende activa	486	308
Totaal vorderingen	63.642	72.261

1 Handelsdebiteuren

De post debiteuren is inclusief de voorziening dubieuze debiteuren van € 3.091.000. Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. De reservering dubieuze vorderingen heeft met name betrekking op een vordering op Aluminium Delfzijl B.V. welke geheel is voorzien. Het betreft hier een vordering van voor de herstart van Klesch Aluminium Delfzijl B.V. De verwachting is dat in 2016 een betalingsregeling zal worden overeengekomen.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Stand 31-12-2014	2.583
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	590
Afboeking	-82
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	0
Stand 31-12-2015	3.091

2 Vordering op groepsmaatschappij en deelnemingen

De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports	627
Fivelpoort C.V.	14.014
Fivelpoort Beheer B.V.	193
Stand 31-12-2015	14.834

Conform de rekening-courant overeenkomst wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst-en-verliesrekening. Op basis van de actuele gronduitgiftes en de prognoses voor de komende jaren is in 2011 een afwaardering genomen op de vordering van Fivelpoort C.V. van € 2 miljoen. Voor 2015 is er geen aanleiding tot een verdere afwaardering.

3 Omzetbelasting

De te vorderen Omzetbelasting bestaat uit vorderingen naar aanleiding van de aangiften over de maanden november en december 2015.

4 Overige vorderingen

Onder 'Overige vorderingen' is een bedrag van ruim € 41 miljoen opgenomen dat tot en met 2015 is betaald in verband met de negatieve waarde van een afgesloten derivaat. Groningen Seaports heeft geen recht van onderpand. In het hoofdstuk 'Financiële instrumenten' is deze zogenaamde CSA verder toegelicht. Verder is opgenomen onder de overige vorderingen een vordering op de Gemeenschappelijke Regeling voor de dienstenvergoeding. Tot slot is de verwachte aflossing van de termijndebiteuren ter hoogte van in totaal € 85.000 hieronder opgenomen.

5 Overlopende activa

De post overlopende activa heeft volledig betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2016.

5. Liquide middelen

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
Kas	1	0
Bank	20	1.608
Financiële vaste activa	21	1.608

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De bankrekeningen met een negatief saldo zijn onder de kortlopende schulden opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

6. Eigen Vermogen

Geplaatst aandelenkapitaal

Stand 31-12-2014	198.058
Mutaties in 2015	0
Stand 31-12-2015	198.058

Groningen Seaports N.V. is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000, verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van Gemeenschappelijke Regeling.

Overige reserves

Stand 31-12-2014	1.036
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2014	2.691
Stand overige reserves 31-12-2015	3.727

Resultaat verslagjaar

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
Resultaat boekjaar 2014		2.691
Resultaat boekjaar 2015	3.550	
Stand 31-12-2015	3.550	2.691

7. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt samengesteld:

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
1 Groot onderhoud baggerwerk	2.900	5.081
2 Groot onderhoud infrastructuur	15.379	17.291
3 Geluidsisolatie	149	0
4 Derivatensportefeuille	0	0
5 Jubileum personeel	54	53
6 Personele regelingen	491	0
7 Deelneming Fivelpoort	6.149	5.697
Totaal voorzieningen	25.122	28.121

1 Groot onderhoud baggerwerk

Stand 31-12-2014	5.081
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	0
Onttrekking	-542
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	-1.639
Stand 31-12-2015	2.900

De voorziening groot onderhoud baggerwerk is gevormd om de kosten voor toekomstig groot onderhoud baggerwerk, de berging van vervuild baggerslib en nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. Het saldo van de voorziening per 31 december 2015 tezamen met de toekomstige dotaties zal toereikend zijn voor de genoemde uitgaven. De reguliere onderhoudsbaggerkosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht. De vrijval ten gunste van het resultaat in 2015 houdt verband met lagere kosten voor uitgevoerd onderhoud dan verwacht. In 2016 zal naar verwachting € 0,66 miljoen vanuit de voorziening worden aangewend voor voorziene uitgaven.

2 Groot onderhoud infrastructuur;

Stand 31-12-2014	17.291
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	405
Onttrekking	-1.623
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	-694
Stand 31-12-2015	-1.912

De voorziening groot onderhoud infrastructuur is gevormd om de kosten voor toekomstig groot onderhoud aan onze infrastructuur te kunnen dekken. De voorziening heeft de vorm van een kosten-egaliseringsvoorziening.

De voorziening wordt per activum opgenomen tegen de uitgaven die in volgende boekjaren zullen worden gedaan, voor zover het doen van die uitgaven zijn oorsprong mede vindt voor het einde van het boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren. Voor duurzame activa waaraan periodiek onderhoud wordt verricht, worden de kosten van het verrichten van groot onderhoud verwerkt als voorziening voor groot onderhoud op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Het saldo van de voorziening per 31 december 2015 tezamen met de toekomstige dotaties zal toereikend zijn voor de genoemde uitgaven. De reguliere onderhoudskosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht. De vrijval ten gunste van het resultaat hangt met name samen met de herijking van het activabeleid waarbij groot onderhoud voortaan wordt geactiveerd en afgeschreven. In 2016 zal naar verwachting € 4,481 miljoen vanuit de voorziening worden aangewend voor voorziene uitgaven.

3 Geluidsisolatie

Stand 31-12-2014	0
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	149
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	0
Stand 31-12-2015	149

Eind januari 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een principeakkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit principe-akkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een principeakkoord gesloten. Groningen Seaports voorziet € 1 per uitgegeven m² in Delfzijl vanaf 2010. Naar verwachting zal in 2016 geen onttrekking plaatsvinden ten laste van deze voorziening.

4 Derivatenportefeuille

Stand 31-12-2014	0
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	0
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	0
Stand 31-12-2015	0

De voorziening derivatenportefeuille had betrekking op het ineffektieve deel van de derivatenportefeuille. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva' en het hoofdstuk 'Financiële instrumenten'. De voorziening derivatenportefeuille is in 2014 volledig vrijgevallen, omdat de derivatenportefeuille vanaf 2 april 2014 volledig effectief is.

5 Jubileum personeel

Stand 31-12-2014	53
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	4
Onttrekking	-3
Stand 31-12-2015	54

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar. In 2015 is een bedrag van € 3.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen. In 2016 zal naar verwachting € 11.000 worden aangewend voor jubilea-uitkering.

6 Personele regelingen

Stand 31-12-2014	0
Mutaties in 2015:	
Toevoeging	491
Onttrekking	
Stand 31-12-2015	491

Deze voorziening is gevormd in verband met verplichtingen aan personeel in het kader van uittreden wegens ziekte, toekomstige bijdragen in reïntegratietrajecten tweede spoor en overige uitgestelde beloningen. Naar verwachting heeft € 248.000 van de voorziening personele regelingen betrekking op een looptijd korter dan een jaar. Het resterende deel is langlopend.

7 Deelneming Fivelpoort

Stand 31-12-2014	5.697
Mutatie in 2015:	
Toevoeging	453
Stand 31-12-2015	6.149

Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelnemingen in Fivelpoort C.V. en Fivelpoort Beheer B.V., om deze reden is ultimo 2015 een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van deze deelnemingen.

8. Langlopende schulden

Lening Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Stand 31-12-2014	22.006
Mutatie in 2015:	
Opname	0
Aflossing	0
Stand 31-12-2015	22.006

Groningen Seaports is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Zij is wel bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2016 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom.

De lening is aangegaan per 1-1-2013 en heeft geen einddatum. De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien Groningen Seaports tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de Gemeenschappelijke Regeling, overige schulden van de direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports hierbij in verzuim is, Groningen Seaports zonder voorafgaande toestemming van de Gemeenschappelijke Regeling partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing, Groningen Seaports als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend of de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de Gemeenschappelijke Regeling en de eindigen.

Groningen Seaports heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan Gemeenschappelijke Regeling. Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

9. Kortlopende schulden

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
1 Schulden aan leveranciers	3.413	19.646
2 Belastingen premies Sociale Verzekeringen	385	465
3 Pensioenpremies	87	96
4 Overige schulden	509	354
5 Ontvangen vooruitbetalingen	1.749	3.211
6 Overlopende passiva	4.369	4.336
7 Kasgeldlening	241.000	228.700
8 Liquide middelen	399	0
Totaal	251.910	256.808

1 De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat uit te betalen bedragen aan crediteuren. Per eind 2014 bestond deze post vooral uit een nog te betalen bijstorting in verband met de CSA.

2 De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2015.

3 De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2015.

4 De post 'Overige schulden' heeft voor het grootste gedeelte betrekking op het vakantiegeld en de verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports die nog niet opgenomen zijn.

5 De post 'Ontvangen vooruitbetalingen' betreft facturen welke in 2015 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2016. Verder betreft het betaalde optiegelden door bedrijven voor terreinen waar interesse voor is. Deze betaalde optiegelden worden bij een transactie verrekend.

6 De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2015 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2014. Het betreft voor een groot deel rentelasten die Groningen Seaports betaald aan de Gemeenschappelijke Regeling.

7 Ten behoeve van de financiering van projecten zijn kasgeldleningen opgenomen. Opgemerkt dient te worden dat de kasgeldleningen juridisch op naam staan van Gemeenschappelijke Regeling. Omdat de kasgeldleningen en derivaten in het kader van de verzelfstandiging in economische zin volledig door Gemeenschappelijke Regeling zijn ingebracht in Groningen Seaports en de uit de kasgeldleningen en derivaten voortvloeiende voor- en nadelen en risico's om deze reden volledig voor rekening komen van Groningen Seaports en beide partijen handelen als ware de kasgeldleningen en derivatencontracten volledig zijn toe te rekenen aan Groningen Seaports, worden de kasgeldleningen wel verantwoord in de jaarrekening 2015 van Groningen Seaports. De derivatencontracten zijn in 2014 juridisch op naam gezet van Groningen Seaports.

Tussen de Gemeenschappelijke Regeling en Groningen Seaports is in het kader van de verzelfstandiging een borgstellingsovereenkomst opgesteld. Hierin is vastgesteld dat de Gemeenschappelijke Regeling voor 80% borg staat voor de financiering (kasgeldleningen). Op basis van deze borgstellingsovereenkomst bleek het voor Groningen Seaports niet mogelijk om financiering aan te trekken. Om deze reden worden de kasgeldleningen door de Gemeenschappelijke Regeling aangetrokken. Momenteel wordt gewerkt aan een volledige borgstelling zodat de kasgeldleningen juridisch op Groningen Seaports komen te staan. Naar verwachting zal dit per medio februari 2016 worden gerealiseerd.

8 De bankrekeningen met een negatief saldo zijn onder de kortlopende schulden opgenomen.

I. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen en vorderingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 303.000.
- De lopende verplichtingen uit 2015 op projecten in uitvoering bedraagt € 16,1 miljoen.
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is bodemverontreiniging aangetroffen. Deze gronden worden gesaneerd en tegenpartijen zijn aansprakelijk gesteld. Sanering van gronden die in erfpacht zijn uitgegeven is een verantwoordelijkheid van de erfpachter. In geval van faillissement bestaat het risico dat de verplichting voor sanering van de gronden bij Groningen Seaports komt te liggen. Er kan voor dit risico geen betrouwbare inschatting worden gemaakt.
- In februari 2014 is met Novovento v.o.f. een opstalovereenkomst getekend. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, zij verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8,5 miljoen. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.

Financiële lease – Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports heeft als lessee financiële leasecontracten (erfpachtcontracten) voor gronden afgesloten met de Gemeenschappelijke Regeling. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil.

Deze gronden zijn in eeuwigdurende erfpacht gegeven aan Groningen Seaports, tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports komt te liggen. Gemeenschappelijke Regeling bezit derhalve het juridische eigendom. Indien Groningen Seaports grond verkoopt gaat gelijktijdig het economisch eigendom als het juridisch eigendom over van Gemeenschappelijke Regeling respectievelijk Groningen Seaports naar de nieuwe eigenaar en vervalt de erfpacht van deze grond.

Operationele lease – Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

2015	(x €1.000)
Periode < 1 jaar	€ 12.369
1 jaar <= periode <= 5 jaar	€ 45.786
Periode > 5 jaar	€ 402.737

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

Groningen Seaports heeft een derivaat (renteswaps), om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van Groningen Seaports zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico, het valutarisico en het renterisico.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken.

Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot afgesloten derivaten. Voor een toelichting van de liquiditeitsrisico's van de renteswaps wordt verwezen naar de toelichting op de renteswaps.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswaps is bepaald door een contante waarde-berekening met als disconteringsvoet de 3-maands EURIBOR, die op 31 december 2015 gelijk is aan -0,131%.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in marktrentetarieven. Het door Groningen Seaports gelopen risico wegens fluctuaties in de marktrentes heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports renteswaps afgesloten waarvan ultimo 2015 nog één actief is.

Gebaseerd op de lange termijn financiering welke in 2016 zal worden geaccordeerd door de aandeelhouders, kan het renteprofiel van Groningen Seaports als volgt nader worden uiteengezet:

Bedragen in € 1 mln.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
Kasgeld	36	35	31	19	42
7-jaars lening	50	50	50	50	50
4-jaars lening	35	35	35	35	-
Roll-over-faciliteit 12 jaar	50	50	50	50	50
Roll-over-faciliteit 10 jaar	50	50	50	50	50
Subtotaal	221	220	216	204	192
Kasgeld in relatie tot CSA	35	32	28	25	23
Totale financiering onder borging	256	252	244	229	215
Projectfinanciering Stoomleiding	15	14	13	11	10
Lening GR	22	22	22	22	22
Totaal vreemd vermogen behoefte	293	288	279	262	247

Eind december 2014 heeft Groningen Seaports een brief ontvangen van Société Générale waarin is aangegeven dat Société Générale voornemens is om het rentederivaat SG-4 te beëindigen per 17 februari 2016. In 2015 is gewerkt om het derivaat naar andere tegenpartij over te zetten. De verwachting is dat dit voor 17 februari 2016 is geformaliseerd. Dit betekent dat na 17 februari 2016 de kostprijs hedge-accounting ongewijzigd blijft.

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt zal Groningen Seaports vanaf 2016 het renterisico voor gemiddelde 84% hebben afgedekt middels vaste leningen en het renteswaps. Dit betekent dat over ongeveer 16% van het vreemd vermogen de markttrente (3-maands EURIBOR) moet worden betaald. Wanneer deze rente zal stijgen, zullen de rentelasten van Groningen Seaports toenemen en dat indien de markttrente zal dalen, de rentelasten van Groningen Seaports zullen afnemen. Opgemerkt dient te worden dat in bovenstaande tabel ervan uit wordt gegaan dat het rentederivaat SG-4 per 17 februari 2016 bij een andere partij loopt.

Hedges

Op de renteswap wordt kostprijs hedge-accounting toegepast.

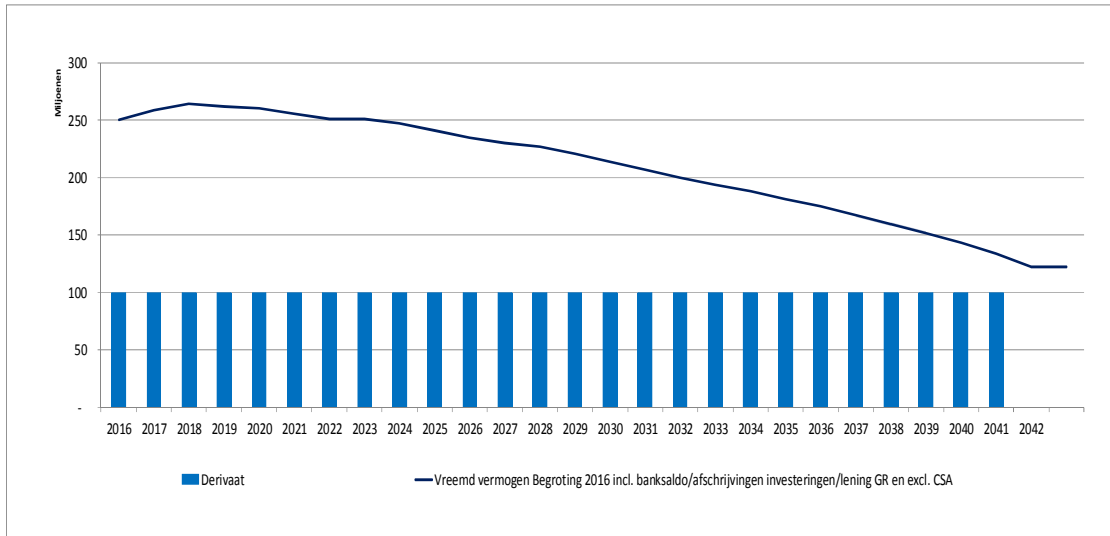
Renteswap

Per 31 december 2015 heeft Groningen Seaports een rente instrument uitstaan met een marktwaarde van - € 45,77 miljoen. Deze is ingegaan op 2 januari 2014 en heeft een resterende looptijd van 26 jaar.

Code	Type	Afgedekt	Te betalen	Te ontvangen	31-12-2015	31-12-2014
SocGen	IRS	€ 100.000.000	3,49%	3-mnd-Euribor	€ 45.765.257-	€ 52.848.652-

Het rente instrument dient ter in dekking van het renterisico dat Groningen Seaports loopt over de kasgeldleningen waarvoor een variabele rente wordt betaald. De te betalen rente hangt af van de markttrente (EURIBOR) op het moment van opname en de voor Groningen Seaports geldende kredietopslag. Deze kasgeldleningen hebben een gemiddelde looptijd van drie maanden.

Het verloop van de hedge-relatie in de toekomst kan als volgt nader worden weergegeven:

De in de hedge-relatie begrepen (nog te betalen rente over de) toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen zijn gebaseerd op het financieel meerjarenplan 2016–2042 van Groningen Seaports, welke is vastgesteld door de directie. In het financieel meerjarenplan zijn, mede op basis van de ervaringen van Groningen Seaports in de afgelopen jaren, aannames gemaakt over de verwachte opbrengsten, kosten en investeringen. De in het financieel meerjarenplan begrepen investeringen, welke bepalend zijn voor de toekomstige vreemd vermogensbehoefte, betreffen voornamelijk geaccordeerde projecten (projecten welke in de komende jaren zeker zullen worden uitgevoerd) en reguliere vervangingsinvesteringen. Toegevoegd zijn de niet-reguliere vervangingsinvesteringen. De, in bovenstaande grafiek opgenomen, verwachte vreemd vermogensbehoefte is derhalve zeer waarschijnlijk en om deze reden meegenomen in de hedge-relatie.

Credit Support Annex SG-4 (margin calls)

Vanaf het moment dat de reële waarde van rente instrument SG-4 meer dan € 7,5 miljoen negatief is, kan de contractpartij zekerheden vereisen via zogenaamde 'margin calls'. Dit kan ontstaan als de variabele rente lager is dan de vaste rente van 3,49%. Wanneer de variabele rente, gebaseerd op de 30-jaars-rente gaat dalen, moet er weer worden bijgestort. Middels het aantrekken van vreemd vermogen heeft Groningen Seaports naar verwachting voldoende liquide middelen beschikbaar om deze margin calls te kunnen betalen. Op grond van de overeenkomst met Société Générale wordt bij beëindiging van het rente instrument de marktwaarde verrekend. Op grond van de afgesloten Credit Support Annex is per ultimo 2015 € 41,13 miljoen als borg gestort bij Société Générale.

J. Toelichting op de winst-en-verliesrekening

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2015 vergeleken met de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2014.

10. Netto omzet

Scheepvaartbewegingen	31 december 2015	31 december 2014
Zeeschepen		
Delfzijl	1.374	1.225
Eemshaven	5.974	4.317
Totaal zeeschepen	7.348	5.542
Binnenschepen		
Delfzijl	420	464
Eemshaven	164	199
Totaal binnenschepen	584	663
Ligplaatsgelden		
Delfzijl	152	109
Eemshaven	867	482
Totaal ligplaatsgelden	1.019	591
Totaal scheepvaartbewegingen	8.950	6.797
Scheepvaartgerelateerd	31 december 2015	31 december 2014
Kadegelden		
Delfzijl	232	231
Eemshaven	781	733
Totaal kadegelden	1.013	964
Steigers / Ligplaatsen		
Steigers / Ligboxen Delfzijl	51	35
Steigers Eemshaven	126	128
Totaal steigers/ligplaatsen	177	163
Retributie wateroppervlak		
Delfzijl	92	91
Eemshaven	0	0
Totaal retributie wateroppervlak	92	91
Opbrengst water en stroom scheepvaart		
Water leveranties Delfzijl/ Eemshaven	95	35
Stroom leveranties Delfzijl/ Eemshaven	20	18
Totaal opbrengst water en stroom scheepvaart	115	53
Totaal scheepvaartgerelateerd	1.395	1.271

Terreinen core business	31 december 2015	31 december 2014
Erfpachtopbrengsten		
Industrieterreinen Delfzijl	5.044	4.953
Industrieterreinen Eemshaven	7.095	6.882
Totaal erfpachtopbrengsten	12.139	11.835
Tijdelijk verhuur		
Huuropbrengst terreinen Delfzijl	617	596
Huuropbrengst terreinen Eemshaven	695	617
Totaal tijdelijke verhuur	1.312	1.213
Optievergoedingen		
Terrein Delfzijl	39	33
Terrein Eemshaven	174	219
Totaal optievergoedingen	213	252
Vergoeding overslag faciliteiten	60	109
Totaal terreinen core business	13.725	13.410
Terreinen non-core business		
Huur landerijen en opstallen		
Delfzijl	135	145
Eemshaven	-51	21
Totaal huur landerijen en opstallen	84	166
Vent- en jachtvergunningen	3	5
Recognities (vergunningen)	15	17
Opbrengsten (nuts)infrastructuur	5.965	5.656
Totaal terreinen non-core business	6.067	5.844
Opbrengsten grondverkopen	2.465	20.929
TOTAAL NETTO OMZET	32.602	48.250

11. Overige opbrengsten

Overige opbrengsten	31 december 2015	31 december 2014
Werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden	2.954	2.732
Overige opbrengsten	175	260
Totaal overige opbrengsten	3.129	2.992

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2015: € 2,6 miljoen) welke door Gemeenschappelijke Regeling betaald wordt aan Groningen Seaports voor het uitvoeren van de publieke taken.

TOTAAL OVERIGE OPBRENGSTEN	3.129	2.992
-----------------------------------	--------------	--------------

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	35.732	51.242
-----------------------------------	---------------	---------------

BEDRIJFSLASTEN

12. Salarissen en Sociale lasten

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
Salarissen	5.628	5.961
Secundaire kosten personeel	1.122	572
Inactieven	3	12
Externe loonkosten	1.019	588
	7.772	7.133
Sociale lasten		
Pensioenlasten	752	838
Overige sociale lasten	767	709
	1.520	1.547
TOTAAL SALARISSSEN EN SOCIALE LASTEN	9.292	8.680

Medewerkers	2015	2014
Aantal	84	83
Ziekteverzuim	7,29%	5,95%

Externe loonkosten	2015
Projectmedewerkers	497
Ziektevervanging	515
Overige personeelskosten derden	734
Doorbelast naar investeringsprojecten	-727
Totaal	1.019

Beloning bestuurder en commissarissen

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen over 2015 bedraagt € 26.500 (2014: € 26.500). Dit betreft een vergoeding voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Auditcommissie.

Groningen Seaports valt niet onder de reikwijdte van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT). Bij oprichting van de vennootschap in 2013 is met de bestuurder separaat afgesproken dat hij vrijwillig zijn bezoldiging zal beperken tot de normen van de op dat moment vigerende WNT-wetgeving. In concreto betekent dit dat zijn bezoldiging bevroren is op het niveau ultimo 2013.

Pensioenen

Groningen Seaports heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen.

De dekkinggraad van het ABP bedroeg per 31-12-2015 98,7%. Wettelijk is bepaald dat de dekkinggraad 128% dient te zijn en dat de dekkinggraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Groningen Seaports heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen ingeval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premie-bijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

13. Afschrijvingen

Omschrijving	31 december 2015	31 december 2014
Gronden en terreinen	4.086	4.154
Bedrijfsgebouwen	202	198
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.471	1.090
Overige materiele vaste activa	847	877
TOTAAL AFSCHRIJVINGEN	6.605	6.320

14. Overige kosten

Core business	31 december 2015	31 december 2014
Marketing en P.R.	1.010	1.004
Ontwikkeling projecten	5	31
Totaal Core business	1.015	1.035

Project en transactie	31 december 2015	31 december 2014
Projectgerelateerde bijdragen	1.432	1.802
Transactiegerelateerde kosten	735	13.603
Totaal Project en transactie	2.167	15.405

De projectgerelateerde bijdragen betreft met name kosten voor woningbouwisolatie, sedimentmanagement en onderzoekskosten voor projecten in de projectvoorbereidende fase.

De transactiegerelateerde kosten betreft met name de kostprijs van de gronden die in het boekjaar zijn verkocht. Voor 2014 betrof het met name de kostprijs van de grond die aan Google is verkocht.

Structurele onderhoudskosten	31 december 2015	31 december 2014
Baggeren	2.813	2.978
Onderhoud infrastructurele werken	1.503	1.566
Beheer	556	763
Totaal structurele onderhoudskosten	4.873	5.308

Voorzieningen	31 december 2015	31 december 2014
Infrastructuur	-289	678
Baggeren	-1.639	41
Geluidsisolatie	149	-
Totaal voorzieningen	-1.779	719

Als gevolg van lagere aanbesteding voor onderhoud ten laste van de voorziening en herijking van het activabeleid heeft er een vrijval vanuit de voorziening infrastructuur en voorziening baggerkosten plaatsgevonden in 2015. Ten behoeve van geluidsisolatie voor woning rondom het industriegebied in Delfzijl is in 2015 een voorziening gevormd.

Overig	31 december 2015	31 december 2014
Huisvesting	422	434
Middelen en materialen	691	806
Kantoor	218	267
Administratie en algemeen	1.616	2.671
GR Groningen Seaports	673	-
Totaal Overig	3.619	4.178

Onder de administratie en algemene kosten is een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren inbegrepen voor in totaal € 590.000. In 2014 bedroeg de dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren € 1.263.000.

Onder Administratie en algemene kosten is € 151.300 aan accountantskosten verantwoord:

Kosten EY	2015	2014
Onderzoek van de jaarrekening	136	88
Adviesdiensten op fiscaal terrein	16	13
Totaal	151	101

De kosten voor Gemeenschappelijke Regeling bestaan uit rente deelnemers 2013 tot en met 2015, accountantskosten en personele inhuur. In 2015 is besloten dat Groningen Seaports deze kosten vanaf de zelfstandiging draagt.

TOTAAL OVERIGE KOSTEN	9.895	26.646
SOM DER BEDRIJFSLASTEN	25.791	41.647
OPERATIONEEL RESULTAAT	9.940	9.595

15. Resultaat Deelnemingen

Deelneming	31 december 2015	31 december 2014
RSCG (Groningen Railport)	171	151
Fivelpoort C.V.	-453	-799
Kosten deelnemingen	0	0
Totaal Resultaat Deelnemingen	-281	-648
TOTAAL RESULTAAT DEELNEMINGEN	-281	-648

16. Financiële baten en lasten

Financiële baten	31 december 2015	31 december 2014
Rente diversen	262	506
Totaal Financiële baten	262	506
Financiële lasten	31 december 2015	31 december 2014
Rente kasgeldleningen	-3.732	-4.894
Vrijval voorziening derivatenportefeuille	0	621
Rente lening GR	-660	-660
Safe harbour premie GR	-1.980	-1.830
Totaal Financiële lasten	-6.371	-6.763
TOTAAL FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-6.109	-6.257

Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende rente is gebaseerd op het werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2015 gaat het om een rentepercentage van 1,64% waarbij € 288.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat.

De Safe harbour premie heeft betrekking op de aan Gemeenschappelijke Regeling betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen Gemeenschappelijke Regeling en Groningen Seaports.

NETTO RESULTAAT**3.550****2.691**

K. Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, **29 januari 2016**

Directie:

H.D. Post

Raad van commissarissen:

L.C. Bruggeman

H. Roose

H. Staghouwer

M. van Beek

L. Overige gegevens

Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

Voorstel winstbestemming 2015

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. € 3.549.796 toe te voegen aan de overige reserves ter aanwending van nieuwe investeringen in haveninfrastructuur.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2015 hebben zich de volgende gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports:

- Er bestaat het voornemen om Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV te liquideren, onder voorbehoud van goedkeuring door de AvA. De Raad van Commissarissen heeft het voorstel goedgekeurd. Groningen Seaports zal de voorraad uitgeefbare gronden overnemen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van aandeelhouders van Groningen Seaports N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de winst-en-verliesrekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports N.V. per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge Artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in Artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in Artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 29 januari 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. B.W. Littel RA